

Původci vykonávající spisovou službu a postup archivu vůči nim

(z odpovědí jsou zjevné i položené otázky)

K bodu 1 žádosti:

V Plzeňském a Karlovarském kraji, které tvoří správní obvod SOA v Plzni, působí celá řada původců, kteří vedou funkční spisovou službu v souladu s předpisy. Hlavním důvodem této skutečnosti je vždy pochopení původce, že řádné vedení spisové služby má smysl pro něj samého a že se nemůže jednat pouze o formální naplnění ustanovení zákonů a vyhlášek. V případě uvedené motivace původce rovněž záleží na kvalitě konkrétních zaměstnanců, kteří jsou organizací spisové služby pověřeni. Pokud původce adekvátně motivuje ke kvalitní práci pracovníky podatelny, spisovny a dalších uzlových bodů spojených s životním cyklem dokumentů a pokud nastaví adekvátní a vymahatelná interní pravidla výkonu spisové služby, bývá obvykle celkový výsledek pozitivní. Seznam původců, s nimiž má SOA v Plzni v oblasti výkonu spisové služby dobrou zkušenost, je uveden v příloze k tomuto sdělení.

K bodu 2 žádosti:

Za posledních pět let, tj. v letech 2016–2020, vedl SOA v Plzni celkem 95 řízení o přestupcích za porušení nějakého ustanovení zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (AZ), či vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů. Jednalo se nejčastěji o řízení za přestupky podle § 74 odst. 6, 7, 9 a 10 AZ. Přestupky byly řešeny napomenutím nebo udělením pokuty ve výši od 1000 Kč do 200 000 Kč (pravomocně 100 000 Kč).

Při udělování konkrétní sankce se SOA v Plzni řídí několika zásadami: podstatou, rozsahem a případnou recidivou protiprávního jednání původce, mírou spolupráce původce se SOA v Plzni při odstraňování nedostatků, snahou co nejvíce vyvážit represivní a preventivní účel sankcí tak, aby vedly primárně ke zlepšení úrovně spisové služby původce a spolupráce mezi SOA v Plzni a původcem. Vždy se jedná o individuální přístup k původci a řešení zjištěného protiprávního jednání původce vychází z interní diskuse, do níž jsou zapojeni zaměstnanci místně příslušného pracoviště, metodik spisové služby a právník SOA v Plzni. Na základě konsenzuálního posouzení všech okolností případu pak dojde k volbě optimálního řešení.

Co se týče nápravy zjištěného protiprávního stavu, pohybují se lhůty stanovené SOA v Plzni v rozmezí od tří do šesti, v aktuálním období ztížených pracovních podmínek původců až devíti měsíců. Tyto lhůty jsou diferencovány na základě konkrétního porušení předpisu a rozsahu protiprávního jednání. V případě neuchování dokumentu či nemožnosti výběru archiválie je lhůta na jejich případné nalezení stanovena obvykle do tří měsíců, v případě neexistence spisových norem původce či nesprávné evidence dokumentů se lhůta stanovuje většinou opět tříměsíční, v případě neprovedení skartačního řízení je lhůta v závislosti na rozsahu zjištěných nedostatků obvykle delší (tedy až šest měsíců).

K bodu 3 žádosti:

Jak plyne ze zkušeností SOA v Plzni uvedených v odpovědi na bod 1 žádosti, základ pro kvalitní výkon spisové služby spočívá v celkovém přístupu každého původce k ní. Zodpovědnost za něj nese v první řadě jeho statutární zástupce, který vytváří adekvátní podmínky pro výkon spisové služby, jednak kvalitně zpracovanými interními normami, dále motivací zaměstnanců podílejících se na spisové službě na všech úrovních a v neposlední řadě i vnitřními sankcemi za porušování interních pravidel. Jako klíčové vidí SOA v Plzni obsazení důležitých pozic v systému spisové služby původce schopnými zaměstnanci, kteří budou nastavený systém chápat, iniciativně ho administrovat a budou ochotní se v oboru spisové služby pravidelně vzdělávat. Potřebu pravidelného vzdělávání zaměstnanců spisové služby ovšem musí akceptovat a podporovat i samotný původce.

Archivy sice ztratily zákonnou možnost metodického působení na původce v oblasti spisové služby, ovšem i tak se je jednotlivá pracoviště SOA v Plzni snaží všemožně motivovat ke spolupráci ještě před případnými kontrolami a následnými postihy. Možností spolupráce mezi archivy a původci je celá řada, zejména fakultativně nabízená metodická školení a instruktážní činnost, část původců jich s různými výsledky využívá, většina ovšem obvykle zájem nejeví.

K bodu 4 žádosti:

Mezi původci, které SOA v Plzni za posledních pět let sankcionoval za porušení předpisů o vedení spisové služby, je pouze nepatrný počet škol a příspěvkových organizací. Kontrolní činnost SOA v Plzni se zaměřuje spíše na jiné typy původců, kteří jsou z jeho pohledu z hlediska výkonu spisové služby problematictější. Pokud však kontrolní skupiny SOA v Plzni ve školách či příspěvkových organizacích kontrolu prováděly, zjistily případy neautorizovaných konverzí dokumentů prakticky vždy. Procentuální poměr takto ztracených dokumentů ovšem SOA v Plzni vyjádřit nedokáže. Stejně tak nedokáže dát erudovanou odpověď na otázku, proč tak školy nečiní a jak by se mohl tento nežádoucí stav zlepšit. Kromě již zmiňované konzultační činnosti, která však nemá zákonnou oporu, mají archivy možnost působit na původce pouze v rámci skartačních řízení. Odpovědnost za řešení otázek spisové služby škol tak zůstává především na jejich zřizovatelích či rezortním ministerstvu.

Původci vykonávající spisovou službu bez větších problémů

Původce	IČ	Adresa	ID DS
Samospráva (kraj, obec)			
Plzeňský kraj	70890366	Škroupova 18 306 13 Plzeň	zzjbr3p
Karlovarský kraj	70891168	Závodní 353/88 360 06 Karlovy Vary	siqbxt2

Město Bochov	00254444	nám. Míru 1 364 71 Bochov	hxhbfgd
Město Domažlice	00253316	nám. Míru 1 344 20 Domažlice	q25byeg
Město Janovice nad Úhlavou	00255611	Harantova 132 340 21 Janovice nad Úhlavou	9hyb3f2
Město Horažďovice	00255513	Mírové náměstí 1 341 01 Horažďovice	ubnbxnt
Město Horšovský Týn	00253383	nám. Republiky 52 346 01 Horšovský Týn	zgebvyv
Město Mariánské Lázně	00254061	Ruská 155 353 01 Mariánské Lázně	bprbqms
Město Nepomuk	00256986	Náměstí Augustina Němejce 63 335 01 Nepomuk	f6mbchf
Město Rokycany	00259047	Masarykovo nám. 1, 337 01 Rokycany	mmfb7hp
Město Tachov	00260231	Hornická 1695, 34701 Tachov	2tubyxs

Státní správa

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pracoviště Plzeň	00020681	centrála: Nábřežní 1326, 250 01 Brandýs nad Labem pracoviště Plzeň: nám. generála Píky 8, 326 00 Plzeň-Slovany	n5v4bry
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR – regionální pracoviště Správa CHKO Český les Přimda	62933591	centrála: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, organizační složka státu, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov	dkkdkdj

pracoviště Přimda:
nám. Republiky 287,
348 06 Přimda

Zřizovaná organizace - škola

Základní škola 49180878
Dobřany

Třída 1. Máje 618, qc497uv
334 41 Dobřany